

**Силабус навчальної дисципліни
« ВСТУП ДО МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА»**
назва дисципліни

Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Вибіркова навчальна дисципліна
Курс	1
Семестр	1
Семестровий контроль	1 семестр - екзамен
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Загальна кількість годин – 195 годин (кредитів ЄКТС – 6,5): аудиторні години – 96 (лекційні – 48 год., практичні заняття – 48 год.), для самостійної роботи студентів визначено 99 год.).
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет навчання,)	<p>Дисципліна є важливою з огляду на необхідність ґрунтовного ознайомлення здобувачів із засадами діяльності мистецтвознавця та розмаїттям варіантів фахової реалізації, зокрема, передбачає в процесі виконання практичних завдань ознайомлення з роботою історика мистецтва, музейного співробітника, мистецького критика, науковця, галериста та ін.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна базується на знаннях спільних для курсів гуманітарних та спеціальних дисциплін: «Історія української державності і культури», «Міфологія в образотворчому мистецтві», «Історія мистецтва первісного суспільства та Стародавнього Сходу», «Навчальна практика», є основою для багатьох дисциплін, що вивчатимуться у подальшому.</p>
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)	<p>Мета дисципліни – послідовне, систематизоване набуття теоретичних знань та початкових практичних навичок з основ діяльності мистецтвознавця та експертизи культурних цінностей.</p> <p>Завдання :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити здобувачів з різноманітними напрямками діяльності мистецтвознавця; - засвоєння необхідної термінології, основних мистецтвознавчих понять та визначень, необхідних для подальшого навчання; - формування у здобувачів навичок роботи з різними джерелами інформації, вміння верифікувати отриману інформацію;

	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомити здобувачів з особливостями антикварного ринку та роллю мистецтвознавця-експерта у його функціонуванні; - навчити студентів розуміти основи експертної та іншої діяльності у галузі мистецтва; - зацікавити здобувачів майбутньою професією.
<p>Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)</p>	<p>Для здобувачів, які не мають відповідної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання відомостей про історичний розвиток людства, культури та мистецтва, зокрема, літератури; - знання соціокультурних чинників та особливостей історичної доби, що впливають на формування мистецтва певної доби; - прагнення освоїти різні варіанти самореалізації у галузі мистецтва.
<p>Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)</p>	<p><u>інтегральна:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва та декоративного мистецтва і реставрації, а також експертизи творчості мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих знань з теорії, історії мистецтва та експертизи спрямованих на розвиток здатності особистості до креативної самореалізації у сфері мистецтвознавчої експертизи та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <p><u>загальні:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як член суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав свобод людини і громадянина в Україні. - Здатність і готовність до особистого розвитку, бажання досягати успіху. - Здатність застосовувати на практиці знання, навички та уміння, набуті у результаті дослідницької роботи. - Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень на основі аналізу отриманої інформації. - Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо. - Здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності. - Уміння аргументувати власну позицію. <p><u>фахові:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності розвитку образотворчого та декоративного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу. - Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки. - Здатність використовувати знання про основні закономірності і сучасні досягнення у теорії, історії та методології образотворчого та декоративного мистецтва. - Здатність володіти знанням базової мистецтвознавчої, експертної методичної літератури. - Здатність демонструвати базові навички ділової комунікації, уміння організувати діяльність у професійній сфері, працювати у команді.

	<p>фахівців.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність здійснювати та підтримувати зв'язок із засобами масової інформації з метою просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень у образотворчому, декоративному мистецтві реставрації, у тому числі з використанням можливостей друкованих ЗМІ, радіо, телебачення, Інтернету. - Здатність сприймати новітні концепції у сфері мистецтвознавчої експертизи та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими засадами діяльності експерта. - Здатність аналізувати мистецькі явища та процеси, володіти науково-аналітичним апаратом та визначати методологію дослідження.
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Знати засадничі мистецтвознавчі поняття та визначення, необхідну термінологію в галузі мистецтвознавчої та експертної діяльності; відмінності різних видів візуального мистецтва; основні методи та послідовність виконання експертизи культурних цінностей.</p> <p>Вміти самостійно відшукувати, опрацьовувати та аналізувати необхідну інформацію; застосовувати теоретичні знання з історії мистецтва та інших дисциплін у практичній роботі, зокрема, для підготовки публікацій та доповідей, написання есе та інших матеріалів.</p> <p>Застосовувати отримані знання на практиці; вміти використовувати навички аналізу творів мистецтва, бути самостійним дослідником.</p>
<p>Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)</p>	<p>Форми оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - семестрове оцінювання: 1. Контрольна робота (тест) – 15 балів/ 5 балів*. 2. Відвідування лекцій – 5 балів/ 5 балів. 3. Оцінювання роботи під час практичних занять – 15 балів/ 10 балів. 5. Підготовка презентації – 15 балів/5 балів. 6. Участь у наукових конференціях – 15 балів/10 балів. 7. Самостійна робота – 15 балів/5 балів. <p>* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.</p> <p>Організація оцінювання. Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (екзамен).</p> <p>підсумкове оцінювання: - форма оцінювання – екзамен; максимальна кількість балів, які може отримати здобувач – 20 балів</p>

	<p>Організація оцінювання</p> <p>Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (екзамен).</p> <p>Умовою допуску до підсумкового оцінювання є отримання здобувачем під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у семінарах, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин, відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККиМ» (від 31 жовтня 2018 р., наказ №187-0).</p> <p>Оцінка здійснюється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за семестр за результатами поточного контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають екзамен.</p> <p>Присутність всіх здобувачів вищої освіти на екзамені обов'язковою.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>Набуті в результаті вивчення дисципліни компетентності дають змогу краще зрозуміти шляхи власної самореалізації, усвідомлено визначитися з напрямом майбутньої діяльності як мистецтвознавця.</p> <p>Отримані під час вивчення дисципліни навички практичної роботи допоможуть краще засвоїти інші курси, оптимально організувати свою роботу. Також це дозволить спробувати себе у ролі самостійного дослідника і кураторській діяльності.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Тематика занять</p> <p>Змістовий розділ 1. Мистецтвознавство: засади діяльності</p> <p>Вступ до дисципліни</p> <p>Види мистецтва, особливості їх класифікації</p> <p>Фахова термінологія, специфіка її застосування</p> <p>Основи наукової діяльності у галузі мистецтвознавства</p> <p>Особливості створення наукової та науково-популярної публікації</p> <p>Підготовка до конференції. Створення доповіді та презентації</p> <p>Особливості функціонування мистецьких музеїв</p> <p>Галерейна справа</p> <p>Змістовий розділ 2. Експертиза культурних цінностей</p> <p>Антикварний ринок, особливості його функціонування</p> <p>Завдання експертизи творів мистецтва</p> <p>Законодавче забезпечення експертної діяльності</p> <p>Методи експертного дослідження мистецьких творів</p>

	<p>Візуальне дослідження та порівняльний аналіз, їх роль у вивченні творів</p> <p>Іконографія, її роль в експертному дослідженні</p> <p>Стилістичні особливості творів, їх роль у визначенні дати виконання творів</p> <p>Стан збереження творів: термінологія та специфіка опису</p> <p>Документальні дослідження творів мистецтва</p> <p>Експертний висновок, специфіка його написання</p> <p>Змістовий розділ 3. Кураторство та створення мистецьких проєктів</p> <p>Кураторство як один з видів діяльності мистецтвознавця</p> <p>Особливості створення мистецького проєкту та його етапи</p> <p>Презентація результатів створення мистецького проєкту.</p> <p>Види занять: лекції, практична робота, контрольне тестування</p> <p>Методи навчання: лекція, діалог, демонстрація, аналітичний, індуктивний, дослідницький, створення презентацій</p> <p>Форми навчання: денна, заочна, дистанційна (в разі необхідності), групова, індивідуальна.</p>
<p>Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НАКККІМ</p>	<p>Рекомендовані джерела:</p> <p>Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антиквариат. Справочник коллекционера / Пер. с англ. Москва: ООО Издательство Астрель, 2003. 2. Антиквариат. Иллюстрированная энциклопедия / Пер. с англ. Москва: ЗАО БММ, 2008. 3. Бондаренко Г. Спеціальні (допоміжні) історичні дисципліни Г. Бондаренко. Луцьк : Ред.-вид. відд. Волин. ун-ту, 1997. 4. Виппер Б. Введение в историческое изучение искусства. 2-е изд., испр. и доп. Москва, 2004. 5. Ємченко І.В., Закусілов А.П. Методи і технічні засоби митного контролю: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 6. Збереження, дослідження, консервація, реставрація та експертиза музейних пам'яток (Ч. 1, Ч. 2): навч. посібник. Київ: ННДРЦ України, 2008. 7. Збірник нормативно-правових актів з питань охорони культурної спадщини. Луцьк, 2005. 8. Індутний В. Оцінка пам'яток культури. К.: СПД Моляр С.В. 2009. 9. Калашникова О. Л. Ідентифікація та вартісна оцінка культурних цінностей: навч. посібник. Київ: Вища освіта, 2006. 10. Калашникова О. Л. Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей: підручник. Київ: Знання, 2006. 11. Научная обработка музейных предметов: Научно-методический сборник [А. А. Седин, С. И. Гаврилова, С. В. Рыбакова и др.]. Могилев: УПКП «Могилевская областная укрупненная типография им. Спиридона Соболя», 2003. 12. Ничкало С. А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник. Київ: Либідь, 1999. 13. Опис культурних цінностей у митній документації / Збірник статей, ред. О. Л. Калашникової. Днепр., 2000.

	<p>14. Система научного описання музейного предмета: класифікація, методика, термінологія. Справочник [І.І. Баранова, Е.Ф. Кононова, Е.Н. Котова и др.] / науч. ред. И.В. Дубовицкий, И.М. Шангина. Санкт-Петербург: Арт-люкс, 2003.</p> <p>15. Словник культурних цінностей та їх складових частин. Ч. I–III. Дніпропетровськ, 2001–2003.</p> <p>16. Соловьев В. Д. Определитель стоимости живописи. Москва: Эксперт-Клуб, 2005.</p> <p>17. Тимченко Т. Р. Експертиза творів образотворчого мистецтва живопис (історія та методологія): навч. посібник. Київ, 2017.</p> <p>18. Цитович В. І. Експертиза творів образотворчого мистецтва живопис (методологія та практика): навч. посібник. Київ, 2018.</p> <p>Допоміжні:</p> <p>1. Збірник нормативно-правових актів з питань охорони культурної спадщини. Луцьк, 2005.</p> <p>2. Інструкція про порядок визначення оціночної та страхової вартості пам'яток Музейного фонду України / Міністерство культури і мистецтв України. Офіц. вид. К., 2000.</p> <p>3. Інструкція про порядок переміщення через державний кордон України текстових, аудіо- та аудіовізуальних матеріалів: Наказ Державного комітету України по охороні державних таємниць у пресі та інших засобах масової інформації від 22.08.1994 р. № 99/252.</p> <p>4. Международные стандарты оценки. Восьмое издание. 2007 г. пер. с англ. И. Л. Артеменкова, Г. И. Микерина, Н. В. Павлова, А. И. Артеменкова; под ред. Г. И. Микерина, И. Л. Артеменкова. М.: Саморегулируемая общероссийская общественная организация «Российское общество оценщиков», 2008.</p> <p>5. Методологія аналізу творів мистецтва: метод. посібник уклад. Н. Д. Беявіна. 2007.</p> <p>6. Наказ про затвердження Порядку занесення унікальних пам'яток Музейного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання / Міністерство культури і мистецтв України. – Офіц. вид. К., 2000.</p> <p>7. Постанова № 1147 «Про затвердження Положення про Музейний фонд України» / Кабінет Міністрів України. Офіц. вид. К., 2000.</p> <p>Додаткові інформаційні ресурси (інтернет-ресурси):</p> <p>1. http://www.nbuv.gov.ua/ сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.</p> <p>2. http://library.nakkkim.edu.ua/ електронний каталог бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв</p> <p>3. http://elib.nplu.org/ електронна бібліотека «Культура України»</p> <p>4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека</p>
<p>Локація та матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Ауд. 201, корп. 18 НАКККіМ, комп'ютери, монітор, предмети експертизи та інша наочність, мультимедійна техніка</p> <p>Національний художній музей України</p>

	<p>Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків</p> <p>Національний музей «Київська картинна галерея»</p> <p>Національний історико-культурний заповідник «Києво-Печерська лавра»</p> <p>Галереї, виставкові зали</p>
<p>Кафедра</p>	<p>Кафедра мистецтвознавчої експертизи (корп. 18, каб. 203)</p>
<p>Інститут</p>	<p>Інститут практичної культурології та арт-менеджменту</p>
<p>Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)</p>	<div data-bbox="632 674 834 976" data-label="Image"> </div> <p>Міщенко Ірина Іванівна, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи, кандидат мистецтвознавства, заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України</p> <p>Автор книг, альбомів, каталогів, методичних матеріалів, понад 100 публікацій з історії українського мистецтва та питань сучасного мистецтва і художньої критики в книгах, наукових збірниках, енциклопедичних виданнях, часописах.</p> <p>Учасник міжнародних (Україна, Польща, Білорусь, Німеччина та ін.) і всеукраїнських конференцій, симпозіумів. Автор численних атрибуцій мистецьких творів.</p> <p>Організатор та автор виставкових і музейних експозицій, куратор всеукраїнських та міжнародних мистецьких проєктів, зокрема всеукраїнської виставки абстрактного мистецтва „ART-AKT“ (2010-2019).</p> <p>Підвищення кваліфікації за темою «Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес закладів вищої мистецької освіти» (2018, НАКККіМ).</p> <p><u>Протягом 2019–2021 років вишло друком понад 20 публікацій серед них:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скульптура Буковини середини ХХ – початку ХХІ століття: від соціалістичного реалізму до постмодернізму. <i>Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв</i>. 2019. № 4. С. 137–140. DOI: https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2019.191355 2. Живопис Артема Присяжнюка: від тематичної картини до абстрактної композиції. <i>Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв</i>. 2020. № 1. С. 81–85. DOI: https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2020.1965704.

	<p>3. Motives of the art of the renaissance in the works of bukovinian artists of the 20th – 21st centuries. <i>PNAP (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej)</i>, 2021. V. 45. № 2. Częstochowa, 2021. P. 94–104. DOI: https://doi.org/10.23856/4510. 2021. V. 45. № 2.</p> <p>4. Tendencies of the development of the Bukovynian sculpture from the middle of the 20th to the beginning of the 21th century. <i>European vector of modern cultural studies and art criticism: the experience of Ukraine and the Republic of Poland</i>: Collective monograph. Wloclawek, Cuiavia University in Wloclawek, 2020. P. 73–89. DOI: https://doi.org/10.36059/978-9934-588-41-9/73-89</p> <p>5. Звід пам'яток історії та культури України : енцикл. видання 28-ми т. Чернівецька область. Гол. редкол. В. Смолій. Київ, 2020. (4 статті)</p> <p>6. Методика мистецтвознавчої експертизи (загальна частина) [Новікова К.В., Міщенко І.І., Солодовніков І.В. та ін.]. Київ ДНДЕКЦ МВС України, 2019. 73 с.</p>
<p>Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності).</p>	<p>Дисципліна дозволяє впорядкувати знання з різних галузей знань, уточнити окремі складові з історії та теорії мистецтва, підвищити рівень розуміння мистецьких процесів та розвинути аналітичні навички, вдосконалити вміння з атрибуції творів за стилістикою, систематизувати та використовувати набуті компетенції у практичній діяльності в галузі мистецтвознавства та мистецької експертизи.</p>
<p>Політика академічної доброчесності</p>	<p>Всі учасники освітньої діяльності дотримуються політики академічної доброчесності, визначеної вимогами НАКККіМ, що запорукою якості освіти.</p>
<p>Лінк на дисципліну</p>	<p>Протягом 2020-2021 н.р. використовувався Google Classroom з відповідним наповненням. Програма розміщена на сторінці кафедри мистецтвознавчої експертизи https://nakkkim.edu.ua/instituti/instituti-institut-praktichnoji-kulturologiji-ta-art-menedzhmentu/kafedra-mistetstvoznawchoji-ekspertizi</p>